

SKEIVT/ARKIV

UNIVERSITETET I BERGEN
Universitetsbiblioteket

Oppgavesett i skeiv historie: Forkjempere, samlingssteder og tidsskrift

*Oppgavesett tilrettelagt for ungdomsskole
og videregående opplæring.*

Publisert høst 2020

OPPGAVESETT

Forkjempere, samlingssteder og tidsskrift

Lærerveiledning

I dette oppgavesettet gjør elevene seg kjent med norske personer som på ulike vis kjempet for skeives rettigheter i en tid hvor dette kunne få alvorlige konsekvenser.

Elevene vil få mulighet til å presentere et samlingssted, utested eller en forening for skeive personer. I den sammenheng skal de drøfte hvorfor slike steder var viktige for medlemmene i et historisk perspektiv.

Elevene kan også velge oppgaven hvor de skal gjøre seg kjent med en eller flere skeive tidsskrift utgitt i Norge. De skal drøfte hvilken betydning slike tidsskrift hadde i tiden de kom ut, hvilken funksjon de tjente og mulige konsekvenser dersom de hadde blitt sensurert eller gjort ulovlig.

I Bergen har det opp gjennom årene eksistert en rekke ulike utesteder og samlingssteder. I dag er det kun ett rendyrket skeivt utested i byen – Fincken. Hva kan være årsaken til dette? Her åpnes det for drøfting blant elevene. Se om de kommer fram til at en mulig årsak kan være at skeive har oppnådd rettigheter og mer aksept i det norske samfunn, og derfor ikke trenger å leve i skjul.

Elevoppgaver

Benytt nettleksikonet Skeivopedia (<https://skeivtarkiv.no/skeivopedia>) eller andre kilder i arbeidet med oppgavene.

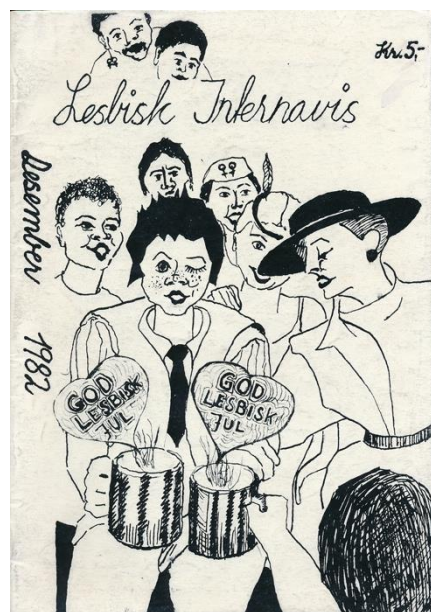
Oppgave 1

Velg ut og presenter en eller flere norske personer som kjempet for skeives rettigheter i en tid hvor dette kunne medføre alvorlige konsekvenser.

Oppgave 2

Fra Club Privé. Foto: Løvetann.

Forside av Lesbisk Interavis, desember 1982.

Velg én av oppgave.

2a)

Presenter et samlingssted, utested eller en forening – tidligere eller nåværende, kanskje i nærmiljøet – for skeive personer. Drøft hvorfor slike steder var viktige for medlemmene i et historisk perspektiv. Det kan dreie seg om steder som har vært «homovennlige» eller har hatt en (mer eller mindre offisiell) skeiv profil.

2b)

Det har eksistert et utall av norske skeive tidsskrift, både store og små, mer eller mindre langvarige, tidsskriftsprosjekter, stensilerte/kopierte blader og fanziner fra ulike landsdeler, grupper, organisasjoner og interessegrupper. Hvilken betydning kan slike tidsskrift ha hatt i tiden de kom ut, og hvilken funksjon har de tjent? Hva tror du konsekvensene kunne blitt dersom slike tidsskrift hadde blitt sensurert eller gjort ulovlig?

Oppgave 3

I Bergen har det opp gjennom årene eksistert en rekke utesteder og andre samlingssteder for skeive. I dag er det bare ett rendyrket skeivt utested i byen – Fincken. Drøft hvorfor dette kan være tilfellet.

FAKTAARK

1800-tallet: I Norge er homofili fremdeles forbudt, men i stedet for dødsstraff blir man fra 1842 dømt til straffarbeid.

1902: Norge får en ny straffelov. I § 213 står det at homofili mellom menn er forbudt og kan straffes med fengsel inntil ett år.

1928: Den nordnorske læreren og forfatteren Alf Martin Jæger skriver er innlegg i Dagbladet mot straff for homofili. Dette er en av de første gangene noen kjemper for homofile sine rettigheter i Norge.

1950: En norsk organisasjon for homofile og bifile blir dannet og kjemper blant annet for å fjerne § 213. Organisasjonen får navnet Det norske forbundet av 1948. Dette er den samme organisasjonen som i dag heter FRI - Foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold. På 1950-tallet er biskopene i Den norske kirke sterkt mot å fjerne forbudet mot homofili.

1972: § 213 blir opphevet i Norge. Omtrent samtidig blir lovene mot homofili fjernet i mange andre europeiske land. Karen-Christine (Kim) Friele (f. 1935) er den viktigste personen som kjemper for å fjerne forbudet. Hun er lesbisk og leder (senere generalsekretær) i Det norske forbundet av 1948.

1970-tallet og fremover: Organisasjonene for homofile og andre skeive (bl.a. transpersoner) vokser og mange flere enn før står åpent frem. Dette skjer ikke bare i Norge, men også i mange andre land. I Norge får man en lov mot diskriminering av homofile i 1981.

1993: Homofile kan inngå «partnerskap» i Norge. Dette er nesten som ekteskap, men man kan ikke gifte seg i kirken og ikke adoptere barn. Først i 2008 får man en felles ekteskapslov. Dette betyr at homofile kan gifte seg som andre.

2018: Par av samme kjønn kan gifte seg i kirken.

NYTTIGE LENKER

Skeivt arkivs nettleksikon Skeivopedia kan være til nytte i arbeidet med disse oppgavene. Leksikonet er i kontinuerlig utvikling og nye artikler legges stadig til.

§213 i straffeloven: <https://skeivtarkiv.no/skeivopedia/ss-213-i-straffelova>.

Alf Martin Jæger: <https://skeivtarkiv.no/skeivopedia/alf-martin-jaeger>.

Det norske forbundet av 1948 (DNF-48): <https://skeivtarkiv.no/skeivopedia/det-norske-forbundet-av-1948>.

Siri Hall Arnøy: <https://skeivtarkiv.no/skeivopedia/siri-hall-arnoy>.

Tidslinje over sentrale hendelser i norsk skeiv historie:

<https://skeivtarkiv.no/tidslinje#event-ragr>.

Landsforeningen for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner (LLH):

<https://skeivtarkiv.no/skeivopedia/landsforeningen-lesbiske-homofile-bifile-og-transpersoner-llh>.

Foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold: <https://www.foreningenfri.no>.

Skeiv verden: <https://www.skeivverden.no>.

Skeiv ungdom: <https://skeivungdom.no>.